

Повторення вивченого з фразеології

Мета:

- повторити , закріпити , поглибити, удосконалити знання та уміння учнів із розділу мовознавства «Фразеологія»;
- узагальнити засвоєний мовний матеріал; формувати навички усного мовлення, уміння швидко орієнтуватися у запропонованій ситуації;
- розвивати в учнів пам'ять, аналітичне та образне мислення, творчі здібності;
- виховувати інтерес до вивчення української мови, наполегливість у здобутті знань.

Очікувані результати:

- учні знають основні поняття з розділу «Фразеологія»;
- визначають походження лексики, її уживання та функціонування,
- пояснюють лексичне значення слів та фразеологізмів.

Пригадаймо!

Фразеологія – це
розділ мовознавчої науки, що вивчає
фразеологізми

Фразеологізми – це
стійкі сполучення слів, що складаються з
двох або більше компонентів і
характеризуються відтворюваністю,
цілісністю значення, стійкістю лексичного
складу та будови

Роль фразеологізмів

Фразеологізми збагачують нашу мову, роблять її образною, надають мовленню життєрадісності, гумору.

Які ж джерела фразеологізмів?

Джерела української фразеології

Народне джерело: *з голови до п'ят; дати гарбуза; нюні розпускати; піймати облизня; теревені травити.*

Вислови античного походження: *сізіфова праця; нитка Аріадни; дамоклів меч; олімпійський спокій.*

Вислови релігійного походження: *Хома невіруючий; терновий вінець; сіль землі; чаша терпіння.*

Усна народна творчість (прислів'я, приказки): *ліс рубають – тріски летять; як Пилип з конопель*

Крилаті вислови: *без надії сподіваюсь (Леся Українка); мертві душі (М.Гоголь).*

Професійно-технічні вислови: *ланцюгова реакція; абсолютний нуль; на різних широтах.*

Виконуємо вправи

Записати, що означає даний фразеологізм.

- Скалити зуби. **Сміятись**
- Пекти раки. **Червоніти**
- Нім пари з уст. **Мовчати**
- Байдики бити. **Ледарювати**
- П'яте колесо до воза. **Зайвий**
- Накивати п'ятами. **Втікати**
- Баламутити голову. **Морочити**
- Лити сльози. **Плакати**
- Молоко під вусами не обсохло. **Молодий**
- Брати верх. **Перемагати**

Записати речення, додаючи замість крапок фразеологізми.

- Місто він знає як **свої п'ять пальців.**
- Нові будинки ростуть як **гриби після дощу.**
- Після ранкової зарядки сон як **рукою зняло.**
- Село було видно як **на долоні.**
- Що йому не кажи, йому все як... **об стіну горохом.**

1. Фразеологія – це...
2. Як фразеологізм можна відрізнити від однозвучного з ним вільного словосполучення?
3. Якому стилю мовлення притаманні фразеологізми?
А) науковому; Б) розмовному; В) офіційно-діловому; Г) конфесійному.
4. У яких реченнях є фразеологізми?
А) Слухачі були досить врівноважені та уважні.
Б) Молоко ще у вас не обсохло на губах, а збираєтесь учипи мене.
В) Віра спокійно пробирається по під високим парканом, оминає людські натовпи.
Г) Слово герб прийшло до нас з польської мови.
5. Укажіть рядок, що не містить фразеологізм:
А) ноги не носять; Б) чого ліва нога забажає;
В) одна нога тут, а друга там; Г) підвернути ногу.
6. Позначте речення, у якому фразеологізм виступає в ролі додатка:
А) Ви послухайте його і на вус намотайте.
Б) Він наговорив сім мішків гречаної вовни.
В) Пішов козак світ за очі.
Г) Всю дорогу він бубонів, а тут в рот води набрав.
7. Який із фразеологізмів відповідає значенню: *забути, не думати про щось?*
А) викинути за борт; Б) коника викинути;
В) викинути з голови; Г) викорчувати з корінням.
8. Знайдіть фразеологізм, що означає «підкорятись»:
А) пошитися в дурні; Б) скрутити в три погібелі;
В) під п'ятою сидіти; Г) намилити шию
9. Укажіть значення запропонованого фразеологізму *Перша скрипка*
А) бути хорошим музикантом;
Б) бути солістом оркестру;
В) виконувати провідну роль у якій-небудь діяльності;
Г) скрипка Страдиварі.
10. Укажіть значення запропонованого фразеологізму *танцювати під дудку*
А) любити танцювати;
Б) коритися в усьому кому-небудь;
В) мати гарний музичний слух;
Г) бути гарним танцюристом.
11. Знайти синонім до фразеологізму *точити баяндраси*:
А) шкірити зуби;
Б) придушити комарика;
В) правити теревені;
Г) прикусити язика.
12. Знайти антонім до фразеологізму *як кіт наплакав*:
А) як зінищо ока;
Б) хоч в око стрільни;
В) як риба у воді;
Г) хоч греблю гати.

Взаємоперевірка

1	-
2	-
3	Б
4	Б
5	Г
6	Б
7	В
8	В
9	В
10	Б
11	В
12	Г

Домашнє завдання

Записати по три фразеологізми: з усної народної творчості, професійно-виробничої діяльності, з Біблії.

Готуватися до контрольної роботи.

Згадаймо вислів: «Заговори, щоб я тебе побачив» - тож давайте бути українцями!

